

Soru ve Cevaplarla Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi El Kitabı

Editör: Emrah BOYLU

Yayına Hazırlayanlar:

Önder ÇANGAL

Ezgi İNAL

Fatih ARSLANBAŞ

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş

3. Baskı

Editör: Doç. Dr. Emrah BOYLU

Yayına Hazırlayanlar:

Doç. Dr. Önder ÇANGAL - Öğr. Gör. Ezgi İNAL - Öğr. Gör. Fatih ARSLANBAŞ

SORU VE CEVAPLARLA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ EL KİTABI

ISBN 978-625-7676-27-4

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2024, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Ocak 2021, Ankara

3. Baskı: Ocak 2024, Ankara

Yayın-Proje: Begüm Buse Gül

Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan

Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

2019 yılı Aralık ayında başlayan COVID-19 salgınından sonra tüm dünyada hareketlilik durmuş ve özellikle vakaların görülmeye başlandığı ülkeler, salgını en aza indirebilmek bir dizi önlemler almıştır. Bu kapsamda Türkiye'de de ilk vakanın görüldüğü 11.03. 2020 tarihinden itibaren eğitim ve öğretime ara verilmiştir. Bu gelişmenin ardından her ne kadar ek önlemler alınsa da salgın ilerlemeye devam etmiş ve sokağa çıkma yasakları ilan edilmiştir. Hem okulların tatil olması hem de ilerleyen süreçte sokağa çıkma yasaklarının artması ile birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışanların mesleki gelişimlerine katkıda bulunmak, akademisyenler arasındaki iletişimi artırmak ve özellikle yabancı dil öğretiminde tecrübe paylaşımına bilimsel bir zemin hazırlamak amacıyla İstanbul Aydın Üniversitesi, Aydın TÖMER ekibi tarafından “Aydın TÖMER Web Seminerleri” hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan akademisyenler belirlenen özel konularda seminer vermişlerdir. Yoğun emekler neticesinde yapılan bu seminerlerin alanımızda çalışan öğretmen ve akademisyenlerimize daha faydalı olması açısından her seminerin soru ve cevap bölümleri deşifre edilerek kitap haline getirilmiştir. Kısa sürede ciddi bir ilgi gören kitabımızın gözden geçirilmiş ve genişletilmiş 3. baskısını istifadenize sunuyoruz. Hem siz okuyucularımız hem de bölüm yazarlarımızdan gelen dönütler dikkate alınarak hazırlanan yeni baskımızın alanımıza faydalı olması dileği ile...

Editör

Doç. Dr. Emrah BOYLU

KARABAĞ UĞRUNA CAN VEREN YİĞİTLERE...

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Doç. Dr. Emrah BOYLU

- 1. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Temelleri: Sınıf İçi Deneyimler**
Dr. Erol BARIN - Emekli Öğretim Üyesi
ORCID No: 0000-0001-5311-6638
- 2. Bölüm: Bir Dünya Dili Olarak Türkçe: Kime Nasıl Öğretiriz?**
Prof. Dr. Kadir Kaan BÜYÜKİKİZ - Gaziantep Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6727-0233
- 3. Bölüm: Pandemi Öncesi ve Sonrası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi**
Doç. Dr. Emrah BOYLU - Bartın Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-9529-7369
- 4. Bölüm: Dil Öğretiminde Metin Seçimi**
Prof. Dr. Nermin YAZICI - Hacettepe Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-0145-9772
- 5. Bölüm: Yabancılarla Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi**
Prof. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA - İstanbul Üniversitesi/Cerrahpaşa
ORCID No: 0000-0002-1592-4885
- 6. Bölüm: Yabancı/İkinci Dil Öğreticilerinin Yeterlilikleri ve Pedagojik Muhakeme Becerilerini Geliştirme**
Prof. Dr. Mustafa DURMUŞ - Hacettepe Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5337-3113
- 7. Bölüm: Yabancı/İkinci Dil Öğretiminde Temel Kavramlar**
Prof. Dr. Mustafa DURMUŞ - Hacettepe Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5337-3113
- 8. Bölüm: Yabancılarla Türkçe Öğretiminin Güncel Sorunları**
Prof. Dr. Mustafa KURT - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-1838-3575
- 9. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Söz Varlığı**
Prof. Dr. Bayram BAŞ - Yıldız Teknik Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3569-9395

10. Bölüm: Karşılaştırmalı Çözümleme Yöntemine Göre Türk Soylulara Türkiye Türkçesi Öğretimi

Prof. Dr. Fatma AÇIK - Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3972-0799

11. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eğitim Teknolojileri

Doç. Dr. Tuncer CAN - İstanbul Üniversitesi/Cerrahpaşa

ORCID No: 0000-0001-8145-0772

12. Bölüm: Dil Öğretiminde Göz İzleme Tekniğinin Kullanılması

Prof. Dr. Mehmet KARA - Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4691-5460

13. Bölüm: Uzaktan Eğitimde ve Türkçe Öğretiminde Örnek Bir Uygulama: Sakarya Tömer Örneği

Prof. Dr. Alparslan OKUR - Sakarya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-2868-063X

14. Bölüm: Osmanlı Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretmek İçin Yazılan Eserler

Prof. Dr. Yavuz KARTALLIOĞLU -

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-6526-7529

15. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Akademik Yazma

Prof. Dr. Kemalettin DENİZ - Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-7531-490X

16. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Özerk Öğrenme

Doç. Dr. Nurşat BİÇER - Amasya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3680-7052

17. Bölüm: Türk Soylulara Türkçe Öğretimi

Prof. Dr. M. Eyyüp SALLABAŞ - Yıldız Teknik Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4346-4385

18. Bölüm: İki Dillilik ve Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi

Prof. Dr. Ülker ŞEN - Gazi Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-1855-6336

- 19. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Akademik Programlardaki Yeri**
Prof. Dr. Murat ÖZBAY - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6658-8183
- 20. Bölüm: Millet Olma Sürecinde Dil ve Kültürün Önemi**
Prof. Dr. Suat UNGAN - Trabzon Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4020-6655
- 21. Bölüm: Dil Eğitimi Sorunları Üzerine Bir Değerlendirme**
Doç. Dr. Sezgin DEMİR - Fırat Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0466-2218
- 22. Bölüm: Geçmişten Bugüne Bilim Dili Olarak Türkçe ve Türkoloji**
Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0497-1045
- 23. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürle İlgili Sorunlar**
Doç. Dr. Aslı FİŞEKÇİOĞLU - Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-7109-9672
- 24. Bölüm: Dil Öğretiminde Evrensel Sorunlar ve Çözüm Önerileri**
Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN - Konya Selçuk Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5966-507X
- 25. Bölüm: Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Anlama Süreçleri**
Prof. Dr. Deniz MELANLIOĞLU - İstanbul Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-3663-0894
- 26. Bölüm: Avrupa'da Türklerin Eğitimi ve Türkçenin Geleceği**
Prof. Dr. Cemal YILDIZ - Marmara Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4382-5307
- 27. Bölüm: Avrupa'da Türkoloji**
Prof. Dr. Öztürk EMİROĞLU - Milli Savunma Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-5004-7224
- 28. Bölüm: Dünden Bugüne Türkçe Eğitimi ve Araştırmaları Üzerine Bir Değerlendirme**
Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8681-4093

- 29. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Edinci**
Prof. Dr. Şükran DİLİDÜZGÜN - İstanbul Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4094-5215
- 30. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Öğrenme Süreçleri**
Prof. Dr. Nezir TEMUR - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8052-1927
- 31. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dramatik Çözümleme**
Prof. Dr. Gıyasettin AYTAŞ - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-1381-1094
- 32. Bölüm: Temel Düzey Söz Varlığının Tespiti ve Önemi**
Prof. Dr. Nihal ÇALIŞKAN - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2882-2631
- 33. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Beden Dili Kullanımı**
Prof. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL - Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-3981-9841
- 34. Bölüm: İkinci Dil Edinimi ve Düzeltici Dönüt**
Doç. Dr. Yücel YILMAZ - ABD Indiana Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-5776-8342
- 35. Bölüm: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Akıcı Okuma-
Sesletim, Bürün, Sesli Okuma**
Doç. Dr. Haluk GÜNGÖR - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4111-4106
- 36. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uzaktan Sınav
Uygulaması ve İçerik Hazırlama**
Doç. Dr. Tarık DEMİR - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-4173-1948
- 37. Bölüm: Yabancı Dil Sınıflarında Değerlerin Öğretimi**
Prof. Dr. V. Doğan GÜNAY - Emekli Öğretim Üyesi
ORCID No: 0000-0002-9001-8700
- 38. Bölüm: Finlandiya'da Türkolojinin Dünü, Bugünü ve Yarını**
Doç. Dr. Uluhan ÖZALAN - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-9865-6010

- 39. Bölüm: Yabancı Dil Eğitiminde Yaratıcılık**
Doç. Dr. Mehmet Ali BAHAR - Erciyes Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4193-4515
- 40. Bölüm: İki Dilli Türk Çocuklarının Ana Dilleri ve Hâkim Dilleri Arasındaki İlişki**
Doç. Dr. Gözde DEMİREL - İstanbul Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4138-5528
- 41. Bölüm: Yabancılar Türkçe Öğretiminde Geçmiş Tecrübelerden Yararlanma: 1910'lu Yıllar**
Doç. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ - Balıkesir Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0997-6013
- 42. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kelime/Sözcük Öğretimi**
Doç. Dr. Serdar BULUT - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-6286-4873
- 43. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi**
Doç. Dr. Esra Nur TİRYAKİ - Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-2418-7194
- 44. Bölüm: Dil Öğretiminde Drama**
Doç. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-9889-2777
- 45. Bölüm: Metin Türlerine Göre Okuma**
Doç. Dr. Ahmet BAŞKAN - Hitit Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-4028-9067
- 46. Bölüm: Türkçenin Uzaktan Yabancı Dil Olarak Öğretimi**
Doç. Dr. Önder ÇANGAL - Gaziantep Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8560-3526
- 47. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı, Kültürel Etkileşim, Sözlü-Yazılı Edebiyat Ürünlerinin Kullanımı**
Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU - Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0003-2441-5932
- 48. Bölüm: Yabancı Dilde Ölçme ve Değerlendirme: Temel Kavramlar**
Dr. Seçil Alaca - İstanbul Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-8731-4197

49. Bölüm: Yabancı/İkinci Dil Öğretimine Disiplinlerarası Bir Bakış

Öğr. Gör. Ezgi İnal- İstanbul Aydın Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-1573-9401

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v
1. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Temelleri: Sınıf İçi Deneyimler	1
2. Bölüm: Bir Dünya Dili Olarak Türkçe: Kime Nasıl Öğretiriz?.....	5
3. Bölüm: Pandemi Öncesi ve Sonrası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi.....	11
4. Bölüm: Dil Öğretiminde Metin Seçimi	17
5. Bölüm: Yabancılar Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi	23
6. Bölüm: Yabancı/İkinci Dil Öğreticilerinin Yeterlilikleri ve Pedagojik Muhakeme Becerilerini Geliştirme	29
7. Bölüm: Yabancı/İkinci Dil Öğretiminde Temel Kavramlar	35
8. Bölüm: Yabancılar Türkçe Öğretiminin Güncel Sorunları	45
9. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Söz Varlığı.....	49
10. Bölüm: Karşılaştırmalı Çözümleme Yöntemine Göre Türk Soylulara Türkiye Türkçesi Öğretimi	53
11. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eğitim Teknolojileri.....	55
12. Bölüm: Dil Öğretiminde Göz İzleme Tekniğinin Kullanılması	59
13. Bölüm: Uzaktan Eğitimde ve Türkçe Öğretiminde Örnek Bir Uygulama: Sakarya Tömer Örneği.....	63
14. Bölüm: Osmanlı Döneminde Yabancılar Türkçe Öğretmek İçin Yazılan Eserler	67
15. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Akademik Yazma.....	69
16. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Özerk Öğrenme	79
17. Bölüm: Türk Soylulara Türkçe Öğretimi.....	85
18. Bölüm: İki Dillilik ve Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi	93
19. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Akademik Programlardaki Yeri	107
20. Bölüm: Millet Olma Sürecinde Dil ve Kültürün Önemi.....	109
21. Bölüm: Dil Eğitimi Sorunları Üzerine Bir Değerlendirme.....	115
22. Bölüm: Geçmişten Bugüne Bilim Dili Olarak Türkçe ve Türkoloji.....	119
23. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürle İlgili Sorunlar.....	123
24. Bölüm: Dil Öğretiminde Evrensel Sorunlar ve Çözüm Önerileri	127

25. Bölüm: Yabancılar Türkçe Öğretiminde Anlama Süreçleri	133
26. Bölüm: Avrupa'da Türklerin Eğitimi ve Türkçenin Geleceği	137
27. Bölüm: Avrupa'da Türkoloji	141
28. Bölüm: Dünden Bugüne Türkçe Eğitimi ve Araştırmaları Üzerine Bir Değerlendirme	143
29. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Edinci.....	149
30. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Öğrenme Süreçleri	155
31. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dramatik Çözümleme	159
32. Bölüm: Temel Düzey Söz Varlığının Tespiti ve Önemi	163
33. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Beden Dili Kullanımı	173
34. Bölüm: İkinci Dil Edinimi ve Düzeltici Dönüt	179
35. Bölüm: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Akıcı Okuma-Sesletim, Bürün, Sesli Okuma	183
36. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uzaktan Sınav Uygulaması ve İçerik Hazırlama.....	195
37. Bölüm: Yabancı Dil Sınıflarında Değerlerin Öğretimi	207
38. Bölüm: Finlandiya'da Türkolojinin Dünü, Bugünü ve Yarını	209
39. Bölüm: Yabancı Dil Eğitiminde Yaratıcılık	211
40. Bölüm: İki Dilli Türk Çocuklarının Ana Dilleri ve Hâkim Dilleri Arasındaki İlişki.....	217
41. Bölüm: Yabancılar Türkçe Öğretiminde Geçmiş Tecrübelerden Yararlanma: 1910'lu Yıllar	223
42. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kelime/Sözcük Öğretimi	229
43. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi	257
44. Bölüm: Dil Öğretiminde Drama	261
45. Bölüm: Metin Türlerine Göre Okuma.....	263
46. Bölüm: Türkçenin Uzaktan Yabancı Dil Olarak Öğretimi	273
47. Bölüm: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı, Kültürel Etkileşim, Sözlü-Yazılı Edebiyat Ürünlerinin Kullanımı.....	279
48. Bölüm: Yabancı Dilde Ölçme ve Değerlendirme: Temel Kavramlar	285
49. Bölüm: Yabancı/İkinci Dil Öğretimine Disiplinlerarası Bir Bakış	297
WEB SEMİNERLERİ AFİŞLERİ	303

1. BÖLÜM

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNİN TEMELLERİ: SINIF İÇİ DENEYİMLER

Dr. Erol BARIN - *Emekli Öğretim Üyesi*
ORCID No: 0000-0001-5311-6638

Türk soylulara Türkçe öğretimi ile yabancılara Türkçe öğretimi aynı mıdır?

Hayır, her iki Türkçe öğretimi alanı farklı olduğundan bu alanlara yönelik metotlar da farklıdır. Hatta Türk soylulara Türkçe öğretmek yabancı dil olarak Türkçe öğretiminden daha zordur. Bu grupların ayrı bir sınıfta ders almaları daha uygundur. Çünkü bu gruplarda anlaşılmaktan doğan bir güçlük söz konusu olabilmektedir. Türk soylulara Türkçe öğretirken mutlaka onların edebî metinlerinden yararlanmak gerekmektedir. Edebî metinler öğrencilere üslup kazandırmaktadır. Ayrıca alfabe farklılığından kaynaklanan problemler, dikte çalışmaları ile giderilebilir. Dikte çalışmaları okuma çalışmaları ile desteklenmelidir. Zaten dikte çalışmaları A1 seviyesinden itibaren her seviyede ve bütün gruplara uygulanabilmektedir. Bulmaca çalışmaları yaptırılabilir. Ayrıca öğreticilerin yabancı eşdeğerleri bilmesi çok önemlidir. Kelime öğretiminde resim kullanmak önemlidir.

Öğrencilere Türkçe en iyi şekilde nasıl öğretilir?

Aracı dil kullanılmamalıdır. Öğrenen dile maruz kalmazsa ve zorlanmazsa dili tam manasıyla öğrenemez. Buna istek ve ihtiyaç duymalıdır. Bu anlamda TÖMER'lerde ihtiyaç analizi yapılmalı ve öğreticiler becerilere göre ayrıştırılmamalıdır. Her kur aşamasında hoca değişikliği de uygun olabilir. Hocaların birbiriyle bilgi alışverişi yapması da faydalı olacaktır. Bu da hem eğitimde hem de kurum içinde kontrolü sağlayacaktır. Derse ek olarak yapılacak konuşma ve yazma kulüpleri de dil öğrenimini olumlu etkileyecektir. A1 ve A2'de görsel unsurlarla destekli yazılı anlatım çalışmaları B1'den itibaren kompozisyon çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalarda öğrencilere verilecek geri bildirim mümkünse hemen olmalıdır. Bu, kalıcı öğrenmeyi sağlayacaktır. Kelime öğretiminde somut ve bilinen sözcük-

lerden başlanmalıdır. Sözcükler hocanın zihninde tematik biçimde yer almalıdır. Ayrıca TÖMER'ler arasında ortak stratejiler olmalı ve genel bir öğretim hedefi belirlenmelidir.

TÖMER'lerde yardımcı öğretmen olmalı mı?

Evet, yardımcı öğretmen asıl öğretmenle beraber derse girmeli ve sınıf içi paylaşımlarla yardımcı öğretmenin kendisini geliştirmesi sağlanmalıdır. Bu bağlamda zaten en iyi öğretmen kendini sınıfta en gereksiz hissettiren kişidir. Bu dil öğretiminde çok önemlidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hedef kitleler nedir?

- Yabancılara Türkçe öğretimi
- Türk soylulara Türkçe öğretimi
- İki dillilere Türkçe öğretimi
- İkinci dil olarak Türkçe öğretimi
- Yurt dışında ikinci yabancı dil olarak Türkçe öğretimi

Balkanlarda Türkçe öğretimi stratejisi nasıl olmalıdır?

Balkanlardaki Türklere anadillerini unutturmamak üzere anadillerini geliştirici unsurlar ön planda tutularak dil öğretilmeli, mahalli olarak yetiştirilmiş öğretmenler tercih edilmelidir. Ancak bu kapsamda her alandan mezunlar Türkçe öğretimi yapmamalıdır. Pedagojik yeterlikleri ve alan bilgileri göz önünde bulundurulmalıdır.

Batı Avrupa'daki çocuklar için dil öğretiminde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yöntemlerini uygulamak mümkün müdür?

Bu konuda iki değişken vardır. Çocuk ailesinden Türkçe öğreniyorsa farklı, okulda öğreniyorsa farklıdır. Bugün yeni nesilde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yöntemini uygulamak mümkündür. Ancak anadil öğretimi gibi yapılamadığından bu konuda mutlaka çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca Berlin'de iki dilli sınıflar bulunmaktadır. Her yaş grubundaki çocuklara yönelik eğitim programı ve materyaller hazırlanmalıdır. Bu anlamda öğretici yeterlikleri ön plana çıkmaktadır.

Türkçe öğretiminde şarkılardan yararlanmanın faydası nedir?

Oldukça yararlıdır. Etkinlikler bu çerçevede hazırlanabilir. Ayrıca yetişkin ve çocuk gruplarında yararlanılacak şarkılar amaçlı ve seviyeye uygun olarak seçilmelidir. Barış Manço, Zeki Müren, Nilüfer gibi isimlerin şarkıları Türk kültürünü doğru tanıtabilmek bakımından da önemlidir. Zaten dil öğreten hoca bir yanılla

sanatçı olmalıdır. Müzik, şiir, film gibi alanlara ilgili olmalı ve sınıf içinde bu ilgi-sini öğrencileri ile de paylaşarak Türk kültürünü aktarabilmelidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretici yeterlikleri nasıl olmalıdır?

Öğreticiler sınıf içinde öğrencilerin düzeylerine uygun ve öğretici olmanın verdiği sorumluluğa yakışır biçimde iletişim kurmalıdır. Öğreticiler kendilerinin de sınıf içinde hata yapabileceğini unutmamalı ve bu anlamda fark edilen hatayı düzeltmeye istekli ve bu anlamda olumlu bir tutuma sahip olmalıdırlar. Öğreticiler bireysel iletişim yeteneklerini ve sınıf içi stratejileri en üst düzeyde uygulayarak öğrencilerin derse olumlu bakış açısı kazanmasını sağlamalıdır. Öğrencilerden dönüt almaya yönelik çalışmalar yapılmalı, eleştiriye ve öğrenmeye açık olunmalıdır. Öğrencilere buldukları sosyal statü, ülke ve benzer özelliklere göre muamele gösterilmemelidir. Öğrencilerle kültür çatışması yaratacak konulara girilmemeli, sabırlı, esnek ve dikkatli olunmalıdır. Öğreticiler Türk dili ve kültürünü benimsemiş olmalıdırlar.

Her ders kitabı ortalama kaç üniteden oluşmalı ve Türkçe öğretimi kaç saat yapılmalıdır?

Her kitap ortalama 8 ünite olmalı ve 8 haftada içinde, her hafta 20 saat ders yapılmalıdır.

Çocuklara dil öğretiminde nelere dikkat edilmelidir?

Canlandırma, oyun, müzik gibi uygulamalarla dil öğretimi gerçekleştirilmelidir. Çocuklara öğretilen konular dil öğretiminde sınırlanmamalı, yalnızca tematik konular çerçevesinde sınıflandırılmalıdır.

Yabancılar Türkçe öğretiminde kimler görev almalı?

Türkçe eğitimi; Türkçe Öğretmenliği alanı dışındaki Türk Dili ve Edebiyatı, Çağdaş Türk Lehçeleri, Türkçe Dilbilim gibi alanlarda olan ve Türkçeye hâkim kişiler bu alanda görev almalıdır. Dil öğretirken aracı dil kullanılmamalıdır. Ayrıca dil öğreticileri psikoloji, sosyoloji gibi alanlar çerçevesinde belirli düzeyde bilgi sahibi olmalı, kendi kültürüne pek çok disiplin ile yaklaşabilmelidir.

Özel amaçlı Türkçe nedir?

Özel amaçlı Türkçe birçok alt dala ayrılır. Özel amaçlı Türkçenin sınırlı ve bir alt dalı akademik Türkçedir. Mesleki Türkçeden farklıdır. Çünkü mesleki Türkçe belirli bir alana ait kavramları kullanmayı içerir. Mesleki Türkçe alanına ait kavramlar fişlenmeli ve kalıp sözlerde nasıl kullanıldığı incelenmelidir. İş Türkçesi ise biraz daha genel ve iş hayatında gerekli olan konuların ve diyalogların nasıl